

De najaarsbijeenkomst van de Vlinderwerkgroep Friesland vond plaats op donderdag 21 november 2013 in de Fûgelhelling te Ureterp. Aanwezig waren 27 leden plus enkele gasten.

1. Voorzitter Siep Sinnema opent de bijeenkomst en heet iedereen van harte welkom.

Ties Huigens van de Vlinderstichting is helaas ziek. Hij komt nu op de voorjaarsbijeenkomst van 2014 zijn presentatie houden.

Eerst even iets rechtzetten: als maker van de foto van de Iepentakvlinder op de middenpagina (nummer 23) van de Flinterwille was Abel Jagersma doorgegeven; achteraf blijkt Andy Saunders de fotograaf te zijn.

Het gedeelte van de website van de Vlinderwerkgroep Friesland dat de atlas van de Friese nachtvlinders bevat, is in het verleden opgezet met een programma dat verouderd is en aan een update toe is. Helaas is die update er niet, hetgeen betekent dat dat deel van de website momenteel niet meer werkt. Het bestuur zoekt naar een oplossing. Overigens functioneert het hoofdgedeelte van de website wél goed, omdat die met behulp van een moderner programma is gemaakt.

De contributie blijkt niet meer kostendekkend te zijn. Het maken van de Flinterwille vergt een steeds hoger kostenbedrag. Het bestuur zal zich over een verhoging van de contributie beraden.

Zoals bekend bevindt de meest noordelijke vindplaats van de Sleedoorpage zich in Wolvega. In ieder geval rond de ijsbaan en rond de sportvelden. Rond de ijsbaan heeft echter een kaalslag van sleedoorstruiken plaatsgevonden, dit ondanks ons advies in een eerder stadium om de sleedoorstruiken bij het snoeien te ontzien. We zullen weer contact opnemen met het bestuur van de ijsbaan en begin 2014 opnieuw onderzoek naar de eitjes van deze bijzondere dagvlinder doen om vast te stellen wat er daar van de populatie is overgebleven.

Er is een nieuwe werkwijze afgesproken voor het melden van vlinderwaarnemingen (dagvlinders, macro- en micronachtvlinders) voor Friesland. Waarnemingen van 2014 (en volgende jaren) kunnen middels excellijsten naar Gerrit Tuinstra worden gestuurd (gerrittuinstra@online.nl). Liefst per jaar een lijst, dus aan het eind van het seizoen. Gerrit beheert de database van de Vlinderwerkgroep Friesland. Na ontvangst van excellijsten met vlinderwaarnemingen stuurt Gerrit deze door naar Willem Ellis (Werkgroep Vlinderfaunistiek - WVF) die de database van NOCTUA (de landelijke database van WVF en De Vlinderstichting) beheert. Willem Ellis zorgt aan het eind van het jaar voor een terugkoppeling van het totaalbestand van uit Friesland ontvangen records richting onze eigen database, zodat wij goed op de hoogte blijven en goed inzicht houden in de actuele vlinderstand in Friesland. De te gebruiken Excel-file kunt u opvragen bij Gerrit Tuinstra.

Ons lid W.G. de Jong uit Leeuwarden wordt 90 jaar. Er gaat een felicitatiekaart rond.

2. Verslag voorjaarsbijeenkomst 2013.

Er zijn geen opmerkingen.

3. Mededelingen en ingekomen stukken.

We nemen afscheid van onze bestuursleden Jannie Sinnema en John Boosman. Voor hun jarenlange inzet voor de Vlinderwerkgroep krijgen ze van de voorzitter en de secretaris een cadeau overhandigd. Verder verwelkomen we Anneke van der Veen als nieuw bestuurslid.

Als ingekomen stuk meldt de secretaris het Verslag Vlinderberm Canterlân 1991-2010 met als titel “Fladderen langs it Canterlân - deel 2”.

4. Ervaringen, mededelingen, inbreng van en door leden.

Jannie Sinnema geeft aan, dat het een topjaar voor vlinders was. Ze had bijvoorbeeld gelijktijdig zeven Gehakkelde aurelia's in haar tuin.

Abel Jagersma: veel dagvlinders, waaronder Atalanta's en Distelvlinders.

Johan Meijer constateert in zijn woonomgeving een teruggang in Bonte zandoogjes. Trekvlinders zoals Atalanta en Distelvlinder waren gering in aantal. Verder heeft hij een rondreis door Hongarije gemaakt (cultuur en natuur) en is o.a. in Boedapest en Debrecen geweest. In laatstgenoemde stad kwam Johan nog een standbeeld tegen van admiraal Michiel Adriaenszoon de Ruyter. In 1676 had hij namelijk 26 Hongaarse protestantse predikanten van een Spaans galjoen in de Middellandse Zee bevrijd. Johan laat lichtbeelden zien van een aantal vlinders, die hij in een Nationaal Park van Hongarije tegenkwam. Hieronder enkele bijzondere soorten, zoals de Oostelijke vuurvlinder (*Lycaena thersamon*) en de Tsarenmantel (*Argyronome laodice*).

Hein Boersma gaat binnenkort weer naar Kameroen. In de regio waar hij daar verblijft staat de teller inmiddels op 804 soorten waargenomen dagvlinders.

Gerrit Tuinstra: was 2013 een slecht nachtvlinderjaar? Nee, dat zeker niet. Het kwam alleen wat laat op gang. Hij heeft een analyse van zijn eigen data over de jaren 2009 tot en met 2013 gemaakt en dit laat zien, dat het allemaal wel meevalt. Gerrit laat nog wel een foto zien van de door hem bij Beetsterzwaag gevangen nachtvlinder *Earias insulana*. Het is het eerste exemplaar van deze nieuwe macronachtvlindersoort voor Nederland.

Arnold Slagter: geen Hooibeestjes gezien, maar wel een Kleine vuurvlinder (oktober) plus Oranje luzernevlinders.

Judith Bouma: Weinig dikkopjes, maar wel Eikenpages, de rups van de Heidewitvlakvlinder, *Orgyia antiquoides* (foto op blzd. 18), Heivlinders, Kolibrievlinder, eileggend Landkaartje. Wat de Veenhooibeestjes betreft, zie het artikel hierover op bladzijde 31 van de Flinterwille van oktober 2013.

Andy Saunders: had op 5 januari een Zwartvlekwinteruil (*Conistra rubiginosa*) en op 3 en 5 november zelfs 5 exemplaren van deze niet zo gewone uil. Verder een Eikenprocessierupsvlinder (*Thaumetopoea processionea*), een Maansikkeluil (*Agrochola lunosa*) op 11 september, het zeer zeldzame Herfstpapegaaitje (*Chloroclysta miata*) op 27 september plus een exemplaar van de Oranje luzernevlinder.

Reinie Piersma heeft in Akkrum 5 rupsen van de Koninginnepage gevonden. Op het industrieterrein van Oosterwolde 2 Oranje luzernevlinders. Op het hoogtepunt van de vlinderzomer constateerde ze 86 dagvlinders op een witte vlinderstruik.

Anja Kerkhof: op 10 augustus 11 Oranje luzernevlinders op de Biskopsreed bij de Duurswouderheide. Ook elders nog 2 Oranje luzernevlinders plus een Argusvlinder.

Mevrouw Hoornveld vond tijdens kastanjes zoeken een kersverse Diana-uil (*Griposia aprilina*).

Saskia Hoornveld meldt als bijzonderheden een Glasvleugelpijlstaart (*Hemaris fuciformis*), een Moerasgoudvenstertje (*Plusia putnami*), op 2 verschillende dagen Argusvlinders, rupsen van het Landkaartje en van de Helmkruidvlinder (*Shargacucullia scrophulariae*). Er waren weinig Dagpauwogen.

Henk Post zag in Burgum veel Kleine vossen en Koolwitjes, maar weinig Dagpauwogen en Atalanta's.

Marten Zijlstra vond een rups van een Avondrood.

Freek Nijland: de Argusvlinder is verdwenen uit de Vlinderberm aan de Canterlandseweg bij Gytsjerk. Freek heeft ook de Oranje luzernevlinder gezien. In zijn tuin doet hij ook onderzoek naar vlinders. Dit seizoen waren er veel Dagpauwogen. Hij heeft geen vlinderstruiken, maar wel inheemse planten en struiken; bijvoorbeeld Koninginnenkruid. Verder inventariseert hij sinds dit jaar de in zijn tuin voorkomende nachtvinders. Tot nu toe heeft hij circa 80 soorten geteld. Hij is verrast door dit grote aantal en vindt het erg interessant om te doen.

Hessel Hoornveld jr.: laat een aantal foto's zien van nachtvinders, vlinderrupsen en van enkele insecten, zoals een roofvlieg met een gevangen grasmotje.

Jeroen Breidenbach en Merel Zweemer hebben voor de Flinterwille (pagina's 36 tot en met 39) een artikel geschreven over de nachtvlinderresultaten in het Leeuwarderbos in 2013. Een bijzondere en zeer zeldzame soort die op 13 augustus in het Leeuwarderbos op licht werd gevangen, betreft de Witvlekbosrankspanner (*Melanthia procellata*). Eerder op 23 juli vingen Jeroen en Merel al de eveneens zeer zeldzame Bosrankdwergspanner (*Eupithecia haworthiata*) op licht.

Valentijn van Bergen is in 2013 begonnen met het inventariseren van nachtvinders in zijn tuin in Bontebok. Tot nu toe heeft hij 200 soorten (macro's en micro's) waargenomen, waaronder het Rood weeskind (*Catocala nupta*) en de Satijnen spikkelspanner (*Deileptenia ribeata*).

Hans Jansen heeft Argusvlinders in zijn tuin gezien. Hij heeft dit jaar veel libellen gefotografeerd.

John Boosman heeft eveneens Argusvlinders gezien. Tevens had hij een hoornaarnest in een nestkastje; eerst in de nestkast zelf en later er ook om heen!

Jaap Schelvis heeft 230 soorten macro's en micro's waargenomen. Naast de Eikenpage ook 16 exemplaren van de Oranje luzernevlinder. Op Solidago zag hij 60 exemplaren van de Brandnetelmot (*Anthophila fabriciana*).

Wiebe Poppe doet sinds 2006 onderzoek in het Oosterschar bij Sintjohannesga. Tot en met 2012 werden door hem 236 soorten macronachtvlinders vastgesteld. In 2013 kwamen daar 4 nieuwe soorten bij, namelijk de Witvlakvlinder (*Orgyia antiqua*), de Beukeneenstaart (*Watsonalla cultraria*), de Krakeling (*Diloba caeruleocephala*) en de Maansikkeluil (*Agrochola lunosa*).

Siep Sinnema had op 8 augustus een Oranje luzernevlinder in zijn tuin en op 9 augustus een Kleine parelmoervlinder. Op 22 juli werd tijdens een lichtexcursie in het Fochtelooërveen enkele exemplaren van de zeer zeldzame Pijpenstro-uil (*Apamea aquila*) gevangen.

5. Rondvraag.

Freek Nijland: er wordt gewerkt aan een nieuwe website www.vogelsinfriesland.nl
Deze wordt binnenkort opgestart. Houdt 'm in de gaten.

Abel Jagersma: op 4 maart start in Haren (Zorgboerderij De Mikkellhorst) een cursus rupsen, die wordt gegeven door Jeroen Voogd. Een belangrijk thema is hoe je rupsen kunt vinden. Wanneer iemand belangstelling heeft voor deze cursus, kan hij of zij zich opgeven bij Abel.

6. Sluiting.

Siep Sinnema sluit de bijeenkomst en wenst iedereen een goede reis naar huis

Excursies 2014

Zaterdag 17 mei 2014: Excursie Gaasterland, middag- en avondexcursie.

Middagexcursie: aanvang 14.00 uur.

Verzamelpaats: parkeerplaats bij kantoor/informatieshuur van Staatsbosbeheer,
Adres: De Houtwâl 2 8567 HN Oudemirdum

Op zaterdag 17 mei organiseren we 's middags een dagvlinderexcursie voor de leden van de Vlinderwerkgroep Friesland en de cursisten van de dagvlinder cursus die in het voorjaar in Oudemirdum wordt verzorgd door de vlinderwerkgroep Friesland in samenwerking met het IVN Gaasterland. We zijn deze dag te gast bij Staatsbosbeheer in Gaasterland. Staatsbosbeheer beheert een aantal gebieden in Gaasterland. Gaasterland hoort natuurlijk bij Friesland, maar die indruk wekt het niet meteen. De zachte glooiingen, kliffen, uitgestrekte loofbossen pal aan de kust en verre vergezichten over het IJsselmeer maken dit tot een bijzonder stukje Nederland. Net als de rest van de provincie heeft Gaasterland water en uitgestrekte weilanden, maar Gaasterland heeft ook houtsingels, intieme oude bossen die